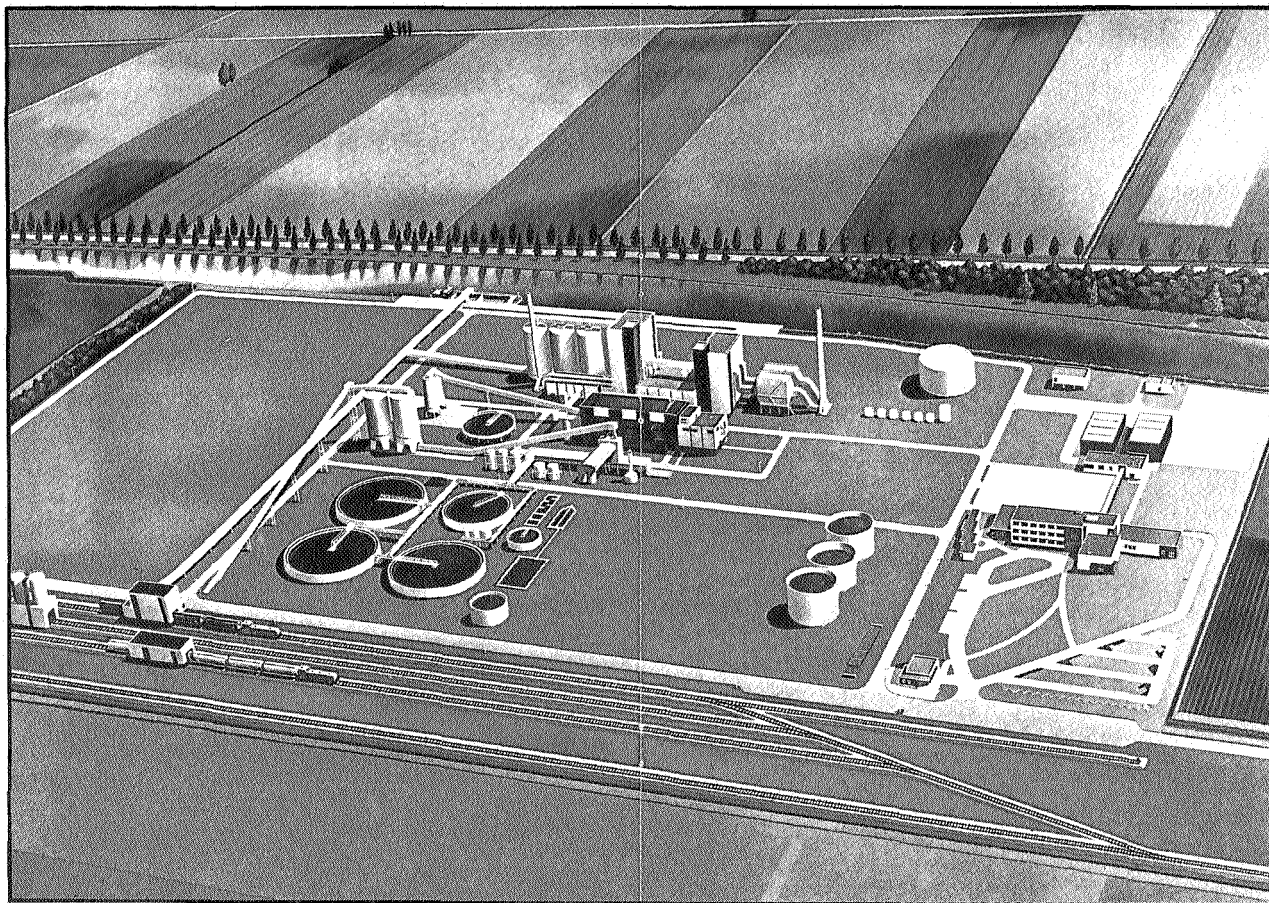

MAGNESIA: BRIKETJES, STEENTJES EN BROODJES

Dick van der Meijden

Op 13 mei as. zal de commissaris der Koningin in de provincie Groningen, Vonhoff, te Veendam een nieuwe chemische fabriek openen. Geen alledaagse gebeurtenis in een tijd dat het zowel met de chemische indus-

trie als met de werkgelegenheid in Groningen droevig gesteld is. De in augustus 1981 in productie genomen fabriek van Magnesia International BV levert 170 arbeidsplaatsen op en dat is zeker niet niks. Reden om in

Noorderbreedte langer stil te blijven staan bij deze nieuwe industriële activiteit. En uiteraard komen daarbij de gevolgen van dit bedrijf voor het milieu aan de orde.

De Veendammer zoutlagen zijn rijk aan magnesium. Deze zouten worden bij Borgercompagnie gewonnen. Een tweede boorlokatie - bij Tripscompagnie - wordt binnenkort in gebruik genomen. De zouten worden in water opgelost en als pekelaar boven gehaald. Deze magnesiumhoudende pekelaar wordt door Magnesia verwerkt. Het doel van deze dochter van Billiton en de Nederlandse staat is de produktie van hoogwaardig magnesiumoxyde in briketvorm. De brikettes worden gebruikt in de staalindustrie. Ze dienen ter bekleding van procesapparatuur en ovens waar gewerkt wordt met temperaturen boven 1500° C. Hoe zuiverder en hoe dichter kwa structuur de magnesiumoxyde is, des te langer houden de binnenwanden van apparatuur en ovens stand. Magnesia acht haar produkt van een dergelijke zeer hoge kwaliteit. Behalve 600.000 m³ pekelaar per jaar wordt dolomiet als grondstof gebruikt dat per trein uit België wordt aangevoerd. Als nevenprodukten produceert Magnesia naast de brikettes gips en grits (steentjes). Nu is het de bedoeling van Magnesia magnesiumoxyde broodjes te produceren en niet gips of grits. Wanneer er geen afnemers voor deze nevenprodukten zijn dan is het voor het bedrijf gewoon vast afval. Het gips is wel af te zetten in de veevoederindustrie, maar de verkoop van gips levert problemen op. De provincie Groningen heeft de gemeente Veendam dan alvast maar toestemming gegeven om van Magnesia afkomstig gips te storten op de vuilstortplaats van Borgercompagnie. Oorspronkelijk was het plan dit gips af te zetten aan Norgips in Delfzijl. Het gips wat bij Magnesia ontstaat heeft echter een andere kristalstructuur dan het natuurgips dat

door Norgips geïmporteerd wordt. Het is daardoor zoveel te moeilijker te verwerken dan natuurgips, dat het mooie plan in duigen lijkt te zijn gevallen.

Afval

Er is wel wat aan te doen. Door omkristallisatie zou men zelfs beter gips dan natuurgips kunnen krijgen. Maar omkristallisatie is een duur proces en maakt een nevenprodukt ineens weer een afvalstof. En dat zou jammer zijn. We komen al in het vaste afval om. Bovendien moet ter voorkoming van verzilting van bodem, grond- en oppervlaktewater het gips nauwkeurig afgedekt worden.

Behalve dreigend vast afval komt er ook afval in vloeibare vorm bij het produktieproces vrij. Het afvalwater is niet gebruikte pekelaar en is dus zeer zout. Voor de lozing ervan wordt dan ook gebruik gemaakt van de Veenkoloniale Afvalwaterleiding die uitmond in de Eems bij Hoogwatum. Als de fabriek op volle capaciteit van 100.000 ton magnesiumoxyde per jaar draait wordt per uur 16.000 kg calciumchloride, 4.500 kg kaliumchloride en 3.000 kg natriumchloride geloosd.

Het is zout water naar de zee brengen. Door de kaliumlozing wordt echter de normale kalium-natriumverhouding van de Waddenzee verstoord en dat heeft gevolgen voor het ekologisch milieu. Reden voor de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee en de Werkgroep Eemsmond om tegen deze vergunning in beroep te gaan. Bovendien is de zoutlozing niet nodig. Je kunt net zo goed de kali-zouten terugwinnen, en aldus een afvalprodukt in een nevenprodukt omzetten. Dit standpunt is herhaalde malen ook door de industriebond FNV verwoord. Magnesia is met een studie bezig om te be-

zien of de winning van andere componenten uit de pekelaar de moeite loont. Hopelijk is de konklusie positief.

Luchtverontreiniging

Resteert de luchtverontreiniging. Deze kunnen we onderscheiden naar lozingen in de vorm van vaste deeltjes en naar lozingen in de vorm van gasen. Wanneer Magnesia zich aan de opgelegde normen houdt zal de stofoverlast wel meevallen. Een combinatie van doekfilters, elektrostatische filters en stofwassing moet voorkomen dat deze normen niet overschreden worden. Problematischer is echter de gasvormige verontreiniging in de vorm van stikstofoxyden. Deze ontstaan omdat Magnesia bij zeer hoge temperatuur werkt (2000° C). Bij deze temperatuur verbrandt de stikstof uit de lucht. De ontstane stikstofoxyden worden met de afgassen geëmitteerd. Volgens de opgelegde norm mag de lozing liefst 1200 ml stikstofoxyden per m³ afgas zijn, en dat is zeer hoog. Er zijn zuiveringstechnieken ontwikkeld waardoor deze uitstoot een faktor tien verlaagd zou kunnen worden. Deze technieken beginnen in een kommercieel stadium te komen. Het is dan ook alleszins redelijk verdergaande zuivering van de afgassen te verlangen. De roodbruine pluim, die het gevolg is van de hoge uitstoot van stikstofoxyden, ontsiert nu eenmaal deze nieuwe industrie.

Dick van der Meijden is medewerker van de Milieufederatie Groningen